

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/49/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219201518
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8219201518.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej JUDr. a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: T. O. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX I., právne zastúpený: JUDr. Peter Harakály, advokát, so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice, proti žalovanému: UNIQA pojišťovna, a.s., so sídlom Evropská 810/136, 160 00 Praha 6, IČO: 49 240 480, vykonávajúca podnikateľskú činnosť v Slovenskej republike prostredníctvom svojej organizačnej zložky UNIQA pojišťovna, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Krasovského 3986/15, 851 01 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 812 948, právne zastúpený: PRK Partners s.r.o., so sídlom Hurbanovo námestie 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 978 643, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 5C/24/2019- 448 zo dňa 08.06.2022, takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d u j e rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III.

II. M e n í rozsudok vo výroku IV. tak, že žalobcovi priznáva voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

III. P r i z n á v a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit. :

„I. Konanie v časti o zaplatenie náhrady škody z titulu bolestného vo výške 12.838,50 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 12.295,50 Eur od 27.11.2019, zo sumy 543,00 Eur od 01.07.2019 do zaplatenia, z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 41.520,60 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8.937,60 Eur od 27.11.2019, zo sumy 20.115,00 Eur od 01.07.2019 do zaplatenia, zo sumy 12.156,00 Eur od 07.12.2019 do zaplatenia, z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 16.135,00 Eur z a s t a v u j e .

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu škody z titulu bolestného sumu 3.623,30 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.623,30 Eur od 01.07.2019 do zaplatenia, z titulu sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 45.555,05 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 24.889,85 Eur od 01.07.2019 do zaplatenia, zo sumy 20.665,20 Eur od 07.12.2019 do zaplatenia, zo sumy 21.233,10 Eur od 01.07.2019 do 26.11.2019, z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 8.173,89 Eur, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26,92 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Vec právne posúdil podľa ust. § 420 ods. 1, § 427 ods. 1 a 2, § 428, § 441, § 442 ods. 1, § 444, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 135 ods. 1 veta tretia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, § 4 ods. 1 a 2 písm. a) a c), ods. 3 a 4, § 11 ods. 6, 7, 8, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zmluvnom poistení“), § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, 2, 4 a 5, § 9 ods. 5 a 6 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z.z.“), § 144, § 145, § 146 ods. 1, § 193 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 6 a písm. b), § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplata náhrady škody titulom bolestného sumy 19.271,00 eur s 5,00 % ročným úrokom z omeškania od 01.07.2019 do zaplata, titulom sťaženia spoločenského uplatnenia sumy 59.912,00 eur s 5,00 % ročným úrokom z omeškania od 01.07.2019 do zaplata, titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumy 29.956,00 eur a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že ako vodič motocykla zn. M., ev. č. K. pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX na ceste č. T. v meste K. utrpel ťažké ublíženie na zdraví. Vodič motorového vozidla zn. Z. A., ev. č. K. M.. T. V. pri otáčaní vyšiel s vozidlom na miesto ležiace mimo cesty a následne pri vchádzaní na cestu nedal prednosť v jazde a vošiel do jazdnej dráhy motocykla, ktoré viedol žalobca. Na základe rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 22.11.2018 č.k. 2T/3/2017 bol vodič M.. T. V. uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona. Za škodu na zdraví žalobcovi zodpovedá poistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a nasl. § 420 Občianskeho zákonníka. Prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase škodovej udalosti so žalovaným uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. v platnom znení. Nároky žalobcu na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Priamy nárok voči poisťovateľovi je daný § 15 tohto zákona. V dôsledku dopravnej nehody žalobca utrpel povrchové rany hornej končatiny a hlboké rany dolnej končatiny, vyklbenie ľavého zápästia, pretrhnutie svalu, zlomeninu ľavej stehrovej kosti, zlomeninu ľavého jablčka, zlomeninu ľavej holennej kosti, pomliaždenie periférneho nervu s následkom depresívnej poruchy stredne ťažkého stupňa, obmedzenia pohyblivosti ľavého kolena, obrny ihlicového nervu a keloidných jaziev predkolena a stehna vľavo. Podľa lekárskeho posudku prim. M.. B. I. z G. C. dňa XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX bolo bolestné ohodnotené vo výške 1.010 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 3.140 bodov. Pre určenie výšky náhrady za bolesť v zmysle § 5 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z.z. je potrebné brať do úvahy hodnotu bodu platnú pre rok 2018, kedy bolo ukončené liečenie žalobcu. Pre určenie výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 1 a 2. zákona č. 437/2004 Z.z. je potrebné brať do úvahy hodnotu bodu platnú pre rok 2018, kedy bol ustálený zdravotný stav žalobcu. V zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. S05091-OL-2018 zo dňa 16.05.2018 bola pre rok 2018 ustanovená výška náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia za jeden bod 19,08 eur. Náhrada za bolestné tak predstavuje zaokrúhlene sumu 19.271 eur a sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 59.912 eur. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu uplatnil dňa 13.03.2019 u žalovaného svoje nároky z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom tieto nároky neboli žalovaným v zákonnej trojmesačnej lehote v zmysle § 11 ods. 5, 6, 7 zákona č. 381/2001 Z.z. a § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. uspokojené. Žalobca si teda zároveň voči žalovanému uplatňuje aj 5 %-ný ročný úrok z omeškania od 01.07.2019 (3 mesiace a 15 dní od doručenia uplatnenia žalovanému dňa 15.03.2019) do zaplata zo sumy 19.271 eur a zo sumy 59.912 eur. Ďalej žalobca vo svojej žalobe uviedol, že listom zo dňa 13.03.2019 adresovaným žalovanému navrhol uzavrieť dohodu o vyrovnaní a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vzhľadom na vek žalobcu v čase úrazu, rozsah a závažnosť následkov, invaliditu, obmedzenie a stratu spoločenského uplatnenia, trvalosť a nemožnosť nápravy následkov, navrhol žalobca 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského

uplatnenia. K dohode o vyrovnání nedošlo. Úraz zanechal u žalobcu také následky, ktoré degradovali kvalitu jeho ďalšieho života vo veku XX rokov. Následkom úrazu sa stal čiastočne nesebestačný, odkázaný na pomoc druhých a je natrvalo vylúčený z doterajšieho a vzhľadom k jeho veku aj budúceho plnohodnotného osobného a spoločenského života. Je obmedzený v možnosti uplatniť sa v živote, v pracovnom zaradení, v osobných záľubách, v kultúrnom vyžití, v športe. Pred úrazom žalobca viedol aktívny život, veľa športoval, venoval sa najmä cyklistike, lyžovaniu, korčuľovaniu a turistike. Zúčastňoval sa na amatérskych pretekoch motocyklov na A. i v zahraničí. Pravidelne sa staral o údržbu domu a záhrady. S manželkou sa často zúčastňovali spoločenských a tanečných akcií a plesov. Každodenne aktívne zabezpečoval chod firmy. Následkom úrazu sa stal invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 %. Úraz s ťažkými následkami pre ďalší život utrpel v produktívnom veku XX rokov. Je preukázateľné, že žalobca utrpel mimoriadnu ujmu na zdraví, ktorá je nemajetkovej povahy. Je poškodený na svojej osobnosti a má nárok na zadosťučinenie za túto imateriálnu ujmu. Jednorazovo priznanou finančnou náhradou má byť po celý zvyšok života žalobcu kompenzovaná závažnosť poškodenia a tiež fyzické a psychické strádanie a strata zdravotnej pohody. V náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia sa okrem iného neodráža skutočnosť, že ťažkú dopravnú nehodu utrpel žalobca vo veku XX rokov a znamená tak hlboký zásah do jeho fyzických a psychických schopností, že výkon akejkoľvek činnosti je u neho spojený s vynaložením zvýšeného úsilia, s ktorým musí prekonávať osobitné obtiaže vyvolané nepriaznivým zdravotným stavom. Súd preto má priznať primeranú peňažnú čiastku, nakoľko odškodnenie v takomto prípade nemôže byť nahradené vhodnejším spôsobom zadosťučinenia. Zdravotný stav žalobcu po úraze a následky z neho vyplývajúce sú svojou povahou výnimočné a kvalitatívne predstavujú zmenu podmienok vyjadrenú pojmom „dôvody hodné osobitného zreteľa“. Je možné preukázať, že u žalobcu došlo k zmareniu dosiahnutia celoživotného cieľa a k podstatnému obmedzeniu uspokojovania jeho životných potrieb. Na základe uvedeného navrhol, aby súd u žalobcu zvýšil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %, čo pri základnom bodovom hodnotení 3.140 bodov, t.j. 59.912 eur predstavuje sumu 29.956 eur.

4. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalobca je poškodeným v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa XX.XX.XXXX, a zároveň, že zodpovednosť za škodu spôsobenú žalobcovi v súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou má podľa § 420 Občianskeho zákonníka vodič osobného motorového vozidla a podľa § 427 Občianskeho zákonníka prevádzkovateľ motorového vozidla. Zároveň nebolo sporným medzi stranami, že prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase dopravnej nehody uzavretú so žalovaným zmluvu o poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podanou žalobou si žalobca postupom podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. uplatnil nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi, t.j. žalovanému. Žalobca svoj nárok na náhradu škody z titulu bolestného odvodzoval od lekárskeho posudku o bolestnom zo dňa 08.12.2018 vypracovaným M.. I. na 1.010 bodov (odsek 17. odôvodnenia), z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia odvodzoval od lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 08.12.2018 vypracovaným M.. I. na 3.140 bodov (odsek 18. odôvodnenia) a ďalej od lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 19.08.2019 vypracovaným M.. V. R. na 3.450 bodov (odsek 19. odôvodnenia). Keďže žalovaný v konaní rozporoval závery všetkých troch lekárskeho posudkov, súd na jeho návrh nariadil znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou LEGE ARTIS znalecká organizácia, s.r.o., Košice, ktorá predložila znalecký posudok č. XX/XXXX zo dňa 27.08.2021 (odsek 20. odôvodnenia). V zmysle záverov znaleckého posudku bolo žalobcovi stanovené bodové ohodnotenie bolestného v celkovej výške 1.025 bodov a sťaženia spoločenského uplatnenia v celkovej výške 3.107,5 bodov. Po vypracovaní znaleckého posudku znaleckou organizáciou LEGE ARTIS znalecká organizácia, s.r.o. žalobca pristúpil k čiastočnému späťvzatiu žaloby, keďže v podanej žalobe vychádzal z hodnoty bodu 19,08 eur (rok 2018), avšak pri položkách, kde došlo k ustáleniu zdravotného stavu v roku 2016 bolo potrebné vychádzať z hodnoty bodu 17,66 eur. Zároveň žalobca rozšíril žalobu o položky, ktoré neboli zohľadnené v lekárskom posudku M. I., a to ohľadne pol. 239 - 35 bodov, pol. 239 - 35 bodov pri ktorých došlo k ustáleniu zdravotného stavu v roku 2017 (hodnota bodu 18,24 eur) a ďalej o pol.198d - 180 bodov, pol.239 - 35 bodov, pol.238 - 10 bodov, pri ktorých došlo k ustáleniu zdravotného stavu v roku 2019 (hodnota bodu 20,26 eur). Súd uvedenú rozšírenú žalobu postupom podľa § 139 a nasl. CSP pripustil uznesením vyhláseným na pojednávaní konanom dňa 09.05.2022. Žalovaný s pripustením uvedenej zmeny žaloby nesúhlasil, súd však v zmysle § 143 ods. 1 CSP nemal za to, aby výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe. K návrhu žalobcu na rozšírenie žaloby došlo v dôsledku záverov znaleckého dokazovania znaleckou organizáciou LEGE ARTIS znalecká organizácia, s.r.o., pričom uvedené znalecké dokazovanie bolo vykonané na

návrh samotného žalovaného a predmetom rozšírenia žaloby boli ďalšie položky bolestného, ktoré neboli zohľadnené v lekárskom posudku o bolestnom M. I. zo dňa 08.12.2018.

5. Po vypracovaní znaleckého posudku znaleckou organizáciou LEGE ARTIS, s.r.o. žalobca zohľadnil skutočnosť, že v zmysle záverov znaleckého dokazovania bolo celkové bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia stanovené v počte 3.107,5 bodov, pričom podanými žalobami (v konaniach 5C 24/2019 a 2C 30/2019, ktoré súd spojil na spoločné konanie) si žalobca uplatnil celkové bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia v počte 4.940 bodov (3.140 bodov v žalobe sp.zn. 5C/24/2019 za somatické a psychické zdravotné ťažkosti a 1.800 bodov v žalobe sp.zn. 2C/30/2019 za sexuologické zdravotné ťažkosti). Žalobca preto predmetným podaním pristúpil k čiastočnému späťvzatiu žaloby, keďže v zmysle záverov znaleckého dokazovania si uplatňoval náhradu za škodu z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia z nižšieho počtu bodov ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia ako pôvodne v podaných žalobách. Zároveň žalobca rozšíril žalobu v časti bodového ohodnotenia somatických zdravotných ťažkostí, nakoľko v podanej žalobe (sp.zn. 5C/24/2019) vychádzal z hodnoty bodu 19,08 eur, keďže mal za to, že k ustáleniu zdravotného stavu došlo v roku 2018, avšak v zmysle záverov znaleckého dokazovania až v roku 2020, keď bod sťaženia spoločenského sťaženia má hodnotu 21,84 eur.

6. Žalobca po pripustení zmeny žaloby (09.05.2022) a po čiastočnom späťvzatiu žaloby sa domáhal voči žalovanému náhrady škody titulom bolestného v sume 6.432,50 eur s príslušenstvom, titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 55.171,40 eur s príslušenstvom a z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 32.055 eur.

7. Zo znaleckého posudku znaleckej organizácie podľa názoru súdu vyplynulo, že poškodenie zdravia žalobcu, ktoré bolo predmetom znaleckého dokazovania bolo v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa XX.XX.XXXX. Tým bola preukázaná príčinná súvislosť medzi žalobcom uplatnenou škodou a protiprávnym konaním vodiča motorového vozidla, ako to vyplýva z trestného rozsudku. Žalovaný v rámci procesnej obrany žiadal zohľadniť spoluzavinenie žalobcu, a to s poukazom na skutočnosť, že žalobca jazdil rýchlosťou vyššou, ako bola v danom úseku povolená, a zároveň nesprávne reagoval na vzniknutú situáciu, keď nereagoval brzdením, ani len vyhybaním. Súd na základe vykonaného dokazovania postupom podľa § 441 Občianskeho zákonníka zohľadnil spoluzavinenie žalobcu v rozsahu 15 %, a to za porušenie zákonnej povinnosti vyplývajúcej z § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z., t.j. že vodič smie v obci jazdiť rýchlosťou najviac 50 km za hodinu, a zároveň za nesprávnu reakciu na vzniknutú situáciu. Pri určení rozsahu spoluzavinenia súd vychádzal zo všetkých skutkových okolností, za akých došlo k dopravnej nehode, a zároveň aký dopad nesprávna technika jazdy žalobcu (jazda rýchlosťou vyššou ako bola dovolená a nesprávna reakcia na vzniknutú situáciu) mohla mať na následky na zdraví, ktoré žalobca utrpel následkom dopravnej nehody. Súd s poukazom na závery trestného rozsudku Krajského súdu v Prešove zdôraznil, že vodič V. porušil svojím konaním povinnosť vyplývajúcu z § 21 ods. 1 zákona č. 8/2009 Zz. o cestnej premávke, teda pri vchádzaní z miesta mimo cesty s vozidlom nedal prednosť v jazde motocyklu žalobcu prichádzajúceho zľava po ceste, pričom vodičovi V. nič nebránilo, aby v čase začiatku jeho rozjazdu a bezprostredne pred týmto rozjazdom prichádzajúci motocykel videl. Žalobca prekročil dovolenú rýchlosť len o 12 km/h, čo nie je možné považovať za extrémne porušenie povinnosti vodiča a tiež, že toto porušenie neznemožnilo splniť vodičovi V. si povinnosť dať prednosť v jazde motocyklu. Vzhľadom k uvedenému súd považoval spoluzavinenie žalobcu v rozsahu 15 % za primerané.

8. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, celková hodnota sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle záverov znaleckého dokazovania znaleckou organizáciou LEGE ARTIS, s.r.o. predstavovala 64.109,00 eur (39.797 eur + 24.312 eur), pričom bolo potrebné zohľadniť čiastočné plnenie sťaženia spoločenského uplatnenia zo strany žalovaného v sume 8.937,60 eur. Zo žaloby vedenej pôvodne pod sp.zn. 5C/24/2019 bol dôvodný nárok žalobcu na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 39.797,00 eur (somatické zdravotné ťažkosti 26.918,00 eur + psychické zdravotné ťažkosti 12.879,00 eur), z ktorej žalovaný v priebehu konania dobrovoľne plnil sumu 8.937,60 eur, t.j. zostáva suma 30.859,40 eur a zo žaloby vedenej pôvodne pod sp.zn. 2C/30/2019 bol dôvodný nárok v rozsahu 24.312,00 eur (sexuologické zdravotné ťažkosti).

9. Súd žalobe čiastočne vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody z titulu bolestného sumu 3.623,30 eur. Z celkovej hodnoty bolestného podľa posudku znaleckej organizácie v

sume 18.728,00 eur, po 15 % zohľadnení spoluzavinenie (2.809,20 eur), bolestné predstavuje 15.918,80 eur. Žalovaný zo sumy 15.918,80 eur v priebehu konania už plnil sumu 12.295,50 eur (18.728,00 - 2.809,20 - 12.295,50), a preto je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi 3.623,30 eur. Náhrada škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia ohľadne somatických a psychických zdravotných ťažkostí predstavuje 24.889,85 eur, keďže z celkovej hodnoty sťaženia spoločenského uplatnenia za tieto zdravotné ťažkosti podľa posudku znaleckej organizácie v sume 39.797,00 eur, po 15 % zohľadnení spoluzavinenia v sume 5.969,55 eur, je žalovaný povinný plniť sumu 33.827,45 eur, pričom z tejto sumy žalovaný už plnil sumu 8.937,60 eur (39.797,00 - 5.969,55 - 8.937,60), preto je povinný zaplatiť žalobcovi 24.889,85 eur. Súd vyhovel žalobe v časti náhrady škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia ohľadne sexuologických zdravotných ťažkostí v sume 20.665,20 eur, keďže z celkovej hodnoty sťaženia spoločenského uplatnenia za tieto zdravotné ťažkosti v sume 24.312,00 eur podľa znaleckého posudku vypracovaného znaleckou organizáciou, po 15 % zohľadnení spoluzavinenia v sume 3.646,80 eur, je žalovaný povinný plniť sumu 20.665,20 eur (24.312,00 - 3.646,80). Žalobu v prevyšujúcej časti bolestného (2.809,20 eur), sťaženia spoločenského uplatnenia (5.969,55 eur + 3.646,80 eur) s požadovaným úrokom z omeškania zamietol ako nedôvodnú z dôvodu spoluzavinenia.

10. K námietke premlčania vznesenej žalovaným vo vzťahu k položkám bodového hodnotenia bolestného, ktoré neboli uplatnené v pôvodnej žalobe a k ich uplatneniu došlo v priebehu konania podaním žalobcu zo dňa 07.10.2021 a to v zmysle záverov znaleckého dokazovania vykonaného znaleckou organizáciou LEGE ARTIS, s.r.o. súd uviedol, že v zmysle ust. § 106 Občianskeho zákonníka sa právo na náhradu škody premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, t.j. v subjektívnej premlčacej dobe, najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla, pričom to neplatí, ak ide o škodu na zdraví (bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia), t.j. v objektívnej premlčacej dobe. Žalobca podal žalobu sp.zn. 5C/24/2019 na súd dňa 25.07.2019 a uplatnil si náhradu škody z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia za somatické a psychické zdravotné ťažkosti, ktoré mu vznikli v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa XX.XX.XXXX. Pri uplatnených nárokoch na náhradu škody žalobca vychádzal z lekárskeho posudku o bolestnom M. I. zo dňa 08.12.2018. Teda najskôr dňa 09.12.2018 mohla žalobcovi začať plynúť dvojročná subjektívna premlčacia doba, nakoľko dňa 08.12.2018 sa žalobca dozvedel o výške škody, pričom už skôr z trestného konania mal žalobca ako poškodený vedomosť, kto za škodu zodpovedá. Keďže žaloba bola podaná na súd už dňa 25.07.2019, subjektívna dvojročná premlčacia doba na náhradu škody z titulu bolestného žalobcovi neuplynula a od momentu uplatnenia práva na súde v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka ani neplynula. Keďže žalobca v konaní na súde riadne uplatňoval svoje právo na náhradu škody z titulu bolestného, premlčacia doba ohľadne nároku na náhradu škody z titulu bolestného v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa XX.XX.XXXX neuplynula. V priebehu konania došlo k vypracovaniu znaleckého posudku zo dňa 27.08.2021, ktorý bol doručený žalobcovi prostredníctvom právneho zástupcu dňa 28.09.2021, a tento podal na súd dňa 07.10.2021 návrh na zmenu - rozšírenie žaloby, teda v konaní riadne v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka uplatňoval svoje právo na náhradu škody, ktorú si uplatnil v žalobe doručenej súdu dňa 25.07.2019. Vzhľadom k uvedenému súd vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovaným ako nedôvodnú.

11. Vo vzťahu k úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z jednotlivých súm žalovanej náhrady škody a na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba v časti úrokov z omeškania, avšak iba z priznaných súm náhrady škody, ako aj zo sumy plnenej po začatí konania (zo sumy 21.233,10 eur plnenej žalovaným dňa 26.11.2019) je taktiež dôvodná. Súd sa nestotožnil s procesnou obranou žalovaného, že k jeho omeškaniu s plnením nedošlo s poukazom na § 11 ods. 6, 7, 8 zákona č. 381/2001 Z.z. Konajúci súd nemal dôvod vychádzať z § 11 ods. 8 citovaného zákona, pretože toto sankcionuje nesplnenie povinnosti podľa odseku 6 a nie omeškanie s vyplatením poistného plnenia. V danom prípade, keď si žalobca priamo ako poškodený uplatnil právo na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. proti poisťovni, nie je namieste aplikovať ustanovenie § 11 ods. 7 po spojke alebo, pretože v tomto prípade je nárok uplatnený priamo proti poisťovni. Súd má za to, že oznámením o odmietnutí poistného plnenia žalovaný nespĺnil podmienku, ktorá ho v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. zbavuje povinnosti platiť úroky z omeškania, nakoľko ide o špeciálnu úpravu platenia úroku z omeškania vo vzťahu k § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Otázka splatnosti poisteného plnenia je totiž upravená v § 11 ods. 7 zákona. Pokiaľ poisťovňa nespĺní svoj záväzok riadne a včas, t.j. neposkytne poistné plnenie v lehote splatnosti určenej zákonom, dostáva sa do omeškania, čo znamená právo popri poistnom plnení požadovať aj úroky z omeškania, ktorých základ

je daný v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Tvrdenie žalovaného, že povinnosť platiť úroky z omeškania je upravená § 11 ods. 8 zák. č. 381/2001 Z.z. je síce namieste, ale toto ustanovenie zákona upravuje výlučne následky nesplnenia povinnosti podľa odseku 6 tohto zákonného ustanovenia, t.j. sankcionuje neskoré prešetrovanie a vybavenie poisťovnej udalosti, avšak nezabavuje poisťovňu povinnosti platiť úroky z omeškania za oneskorené plnenie podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a to i v prípade, ak poisťovňa svoje povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 splnila včas (t.j. skončila prešetrovanie poisťovnej udalosti alebo poskytla poškodenému písomné vysvetlenie o odmietnutí poisťového plnenia). V prípade prijatia výkladu žalovaného by prakticky nebolo možné v prípade uplatnenia si poisťového plnenia priznať v takomto konaní úrok z omeškania. Pokiaľ však zmyslom povinného zmluvného poistenia je zabezpečiť poškodenému prevádzkou motorového vozidla nahradenie škody a to v čo najkratšom čase, nie je možné, aby poisťovňa zodpovednosť za svoje nesprávne posúdenie povinnosti poskytnúť poisťové plnenie prenášala odkladom splatnosti tejto povinnosti na poškodeného. Podľa názoru súdu práve poisťovňa musí znášať následky nesprávneho posúdenia svojej povinnosti poskytnúť poisťové plnenia. V tejto súvislosti súd poukázal na Nález Ústavného súdu SR zo dňa 28.10.2021 sp.zn. III. ÚS 215/2020.

12. Čo sa týka nároku na zaplatenie zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., žalobca si v konaní uplatňoval zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 %. Súd považoval za dôvodnú výšku zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 15 %. Uviedol, že napriek poškodeniu zdravia žalobcu v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa XX.XX.XXXX sa nestotožnil s výškou požadovaného zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia na jej maximálnej prípustnej hranici. Konštatoval, že zvýšenie náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % patrí poškodeným, ktorí sú obmedzení po všetkých stránkach svojho života a sú v plnom rozsahu odkázaní na pomoc tretej osoby. Pri posúdení nároku žalobcu na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. prihliadol na jednej strane na spôsob života žalobcu pred poškodením zdravia, jeho dosiahnuté vzdelanie, pracovné zaradenie a na strane druhej na rozsah následkov poškodenia zdravia. Žalobca nepreukázal vznik takého zásahu do života, že jeho následky vo všetkých oblastiach ľudského prežívania sú mimoriadne rozsiahle a vážne, t.j. neosvedčil úplné vylúčenie z bežného života, neschopnosť vykonávať ani základné samoobslužné úkony, obmedzenie pohybových schopností na minimum, nepretržitú odkázanosť na pomoc iných, vylúčenie z prežívania citových a rodinných vzťahov, čo by odôvodňovalo priznanie zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia na maximálnej novej hranici. Žalobca mal v čase dopravnej nehody XX. rokov a v dôsledku následkov dopravnej nehody bol uznaný invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 %. Napriek uvedeným dôsledkom dopravnej nehody je žalobca schopný samostatného pohybu, je samostatný v samoobslužných činnostiach (stravovanie, obliekanie, osobná hygiena), je schopný vykonávať minimálne ľahšie domáce práce, naďalej vykonávať pracovno-podnikateľskú činnosť, je v sociálnom kontakte s najbližším okolím, má zachované rodinné prostredie s možnosťou autonómnej realizácie vzájomných rodinných väzieb, a preto nebola v prípade žalobcu preukázaná taká strata životných príležitostí po celý zvyšok jeho života, v ktorých je takmer vyradený zo života a kedy jeho predpoklady pre plnenie životných funkcií by boli bezmála, alebo celkom zmarené. Žalobca v dôsledku zdravotných ťažkostí je obmedzený zo športových aktivít, pričom ako vyplynulo z výsluchu žalobcu ako aj svedkov, tento bol pred dopravnou nehodou športovo veľmi aktívny (plávanie, lyžovanie, bicyklovanie, motocykle, tenis, futbal, hokej), a po dopravnej nehode vykonáva iba plávanie a čiastočne bicyklovanie. Od ostatných športových aktivít musel žalobca upustiť. Vzhľadom na zdravotné ťažkosti žalobcu spôsobené dopravnou nehodou, tieto mali vplyv aj na manželský intímny život. S poukazom na celkovú hodnotu sťaženia spoločenského uplatnenia 64.109 eur (v zmysle záverov znaleckého dokazovania znaleckou organizáciou LEGE ARTIS, s.r.o.) po zohľadnení 15 % spoluzavinenia vo výške 9.616,35 eur, predstavuje 15 % navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 8.173,89 eur. Súd preto v tejto časti žalobe žalobcu o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia čiastočne vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú.

13. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 a 2, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca sa v predmetnom konaní domáhal pôvodne (sp.zn. 5C/24/2019) zaplatenia náhrady škody z titulu bolestného v sume 19.271,00 eur, z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 59.912,00 eur a ďalej pôvodne (sp.zn. 2C/30/2019) z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 36.468,00 eur, t.j. spolu sumy 115.651,00 eur. Ďalej sa žalobca domáhal priznať mu zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 %, pričom súd priznal zvýšenie v rozsahu 15 % v sume 8.173,89 eur. Keďže výška priznania uvedeného zvýšenia závisela od úvahy súdy, súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal zo záveru, že v časti zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia mal žalobca plný úspech, avšak iba

z priznanej sumy 8.173,89 eur, preto súd uvedenú sumu pripočítal k vyššie uvedenému celkovému predmetu konania, t.j. 115.651,00 + 8.173,89 eur = 123.824,89 eur a táto suma predstavuje celkový predmet konania pre účely rozhodovania o trovách konania. Žalobca v priebehu konania zobral žalobu čiastočne späť z dôvodu plnenia zo strany žalovaného a to v rozsahu 21.233,10 eur (12.295,50 + 8.937,60), t.j. v zmysle § 256 ods. 1 CSP žalovaný zavinil zastavenie konania v tejto časti a žalobcovi patrí nárok na náhradu trov konania v tejto časti. Žalobca v priebehu konania zobral žalobu čiastočne späť v rozsahu 32.814,00 eur (543,00 + 20.115,00 + 12.156,00), t.j. v zmysle § 256 ods. 1 CSP žalobca späťvzatím žaloby bez zavinenia žalovaného zavinil zastavenie konania v tejto časti a žalovanému patrí nárok na náhradu trov konania v tejto časti. Žalobca mal vecný úspech v spore v časti o zaplatenie bolestného v sume 3.623,30 eur, sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 45.555,05 eur a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 8.173,89 eur, t.j. v zmysle § 255 CSP mu patrí nárok na náhradu trov konania v tejto časti. Žalobca mal vecný neúspech v spore v časti o zaplatenie bolestného v sume 2.809,20 eur, sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 5.969,55 eur a v sume 3.646,80 eur, t.j. v zmysle § 255 CSP patrí nárok na náhradu trov konania v tejto časti žalovanému. Z celkového predmetu sporu vo výške 123.824,89 eur mal žalobca vecný úspech v sume 57.352,24 eur, procesný úspech (žalovaný zavinil zastavenie konania) v sume 21.233,10 eur, t.j. spolu 78.585,34 eur (63,46 %) a vecný neúspech v sume 12.425,55 eur, procesný neúspech v sume 32.814 eur (späťvzatie žaloby bez zavinenia žalovaného), t.j. spolu 45.239,55 eur (36,54 %). V zmysle § 255, § 256 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. súd priznal úspešnejšiemu žalobcovi voči žalovanému nárok na pomernú náhradu trov konania v rozsahu 26,92 % (63,46 - 36,54 %).

14. V zákonom stanovenej lehote podal žalobca odvolanie proti výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a proti výroku o trovách konania. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi z titulu bolestného sumu 6.432,50 eur s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 01.07.2019 do zaplatenia, z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 55.171,40 eur s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 30.859,40 eur od 01.07.2019 do zaplatenia, s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 24.312,10 eur od 07.12.2019 do zaplatenia, 5 %-ný ročný úrok z omeškania od 01.07.2019 do 26.11.2019 zo sumy 21.233,10 eur, ktorý predstavuje sumu 430,48 eur, z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 32.055 eur. Uviedol, že súd prvej inštancie pre určenie spoluzavinenia žalobcu vychádzal len z vykonaného dokazovania v trestnom konaní, zo znaleckého posudku vypracovaného Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, ale nevychádzal plne zo skutočností majúcich vplyv na správne právne posúdenie existencie spoluzavinenia na strane žalobcu, a to, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10To/6/2019 zo dňa 04.09.2019 vodič motorového vozidla N.: K. M.. T. V. bol uznaný vinným, že dňa XX.XX.XXXX z dôvodu nedania prednosti v jazde vošiel do jazdnej dráhy motocykla N.: K., ktoré v tom čase po hlavnej ceste v pravom jazdnom pruhu viedol poškodený T.. O. F., ktorý v dôsledku zrážky utrpel ťažké zranenia. Konečné posúdenie dopravnej nehody, resp. vplyvu jednotlivých nesprávnych prvkov v technike jazdy vodičov na príčinu dopravnej nehody je otázkou právnou. Pre záver o zavinení poškodeného v zmysle ust. § 441 Občianskeho zákonníka musia byť dané všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. zavinený protiprávny úkon, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi. Listinným dôkazom vydaným OR PZ v K. zo dňa 01.06.2017 bolo preukázané, že na ceste T.XXX K. s dopravným značením č. K bola stanovená najvyššia dovolená rýchlosť 60km/hod. a uvedená rýchlosť tam bola povolená aj v čase, kedy došlo k dopravnej nehode. Žalobca preto neporušil zákonnú povinnosť z § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z., ako udáva súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia. Pri vjazde do K. sa v čase nehody nachádzala dopravná značka upravujúca najvyššiu dovolenú rýchlosť 60km/hod. Súd prvej inštancie vychádzal z údajov v trestnom konaní, podľa ktorého prvá križovatka po vjazde do K. uvedenú dovolenú rýchlosť rušila a za touto križovatkou bola dovolená rýchlosť ako v obci, t.j. 50km/hod. Ale pred miestom dopravnej nehody o žiadnu križovatkú nejde. Ide len o odbočku na účelovú komunikáciu za účelom vjazdu do rodinného domu. Pred účelovou komunikáciou nebola dopravná značka označujúca križovatkú, ktorá ruší všetky predchádzajúce príkazy a zákazy. Túto podstatnú skutočnosť súd vôbec nevyhodnotil a ani sa touto otázkou nezaoberal. Právne neposúdil, aby vjazd k rodinným domom z hlavnej cesty mal charakter križovatky. Uvedené preukazuje absenciu zavinenia na strane žalobcu. V trestnom konaní bolo preukázané, že príčinou dopravnej nehody nebolo porušenie povinnosti poškodeného jazdiť pri pravom okraji vozovky. Súd prvej inštancie tiež pochybil, keď rozhodnutie o spoluzavinení žalobcu založil na tvrdení, že žalobca mal zlú techniku jazdy a že nesprávne

reagoval na vzniknutú situáciu. Porušenie povinnosti vodičom motorového vozidla dať prednosť v jazde bolo príčinou stretu ním vedeného motorového vozidla a motocykla vedeného poškodeným žalobcom, pri ktorom utrpel ťažké ublíženia na zdraví. Samotné porušenie právnej povinnosti spočívajúce v nedaní prednosti v jazde je aj súdmi považované za mimoriadne závažné porušenie povinnosti, čo bolo príčinou, že poškodený žalobca následkom uvedeného utrpel ťažké ublíženia na zdraví. K zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia uviedol, že v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne sa stal invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75 %. Rozhodnutím ÚPSVaR K. bol uznaný za osobu ZŤP s mierou funkčnej poruchy vo výške XX %. Žalobca sa podrobil už desiatim operáciám, pričom ich počet nie je konečný. Následkom úrazu nastal u žalobcu ako mladého človeka dramatický pokles vitality. Pred úrazom bol žalobca veľmi aktívny v spektre športov, ktoré vykonával a mal o športovanie záujem. Následkom skrátenia končatiny je hendikepovaný v možnosti športovania, kultúrneho života, v rodinnom živote, manželskom živote a intímnom živote. Nenaplnil sa mu sen mať ďalšie dieťa, zmenila sa jeho povaha, je depresívny, nešťastný, náladový, rozladený, popudivý a bol nútený požiadať o liečbu psychiatra. Právo na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. nie je možné subsumovať pod zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 uvedeného zákona, ktoré spadá do kompetencie ošetrojúceho lekára. Právo na zvýšenie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 nepripadá len v tých prípadoch, keď poškodenému vzniknú najťažšie následky poškodenia zdravia na základe ktorých je imobilný a pripútaný na invalidný vozík, ako sa nesprávne domnieva žalovaný. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia plní v zmysle právnej úpravy satisfakčnú funkciu. Poskytuje sa jednorazovo, čím sa kompenzujú všetky budúce strádania poškodeného. Výška odškodnenia preto musí rešpektovať jeho reparačný charakter a byť naplnením toho, že odškodnenie má slúžiť kompenzácii obmedzení plynúcich z poškodenia zdravia. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/142/2018 zo dňa 19.06.2019, ktorý za relevantnú okolnosť z hľadiska určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia považuje aj vek poškodeného, a to aj pri aplikácii § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Súd prvej inštancie dostatočne nevyhodnotil dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalobcu, nezohľadnil, že v mladom veku u žalobcu vznikli také trvalé následky, ktoré nie je možné odstrániť a v budúcnosti dôjde len k ich progresii. K trovám konania uviedol, že žaloba bola, čo do právneho základu, v celom rozsahu podaná dôvodne. Pri rozhodovaní o trovách konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Poukázal na právne názory uvedené v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove č.k. 12Co/21/2018 zo dňa 27.08.2019 a náleze ústavného súdu SR II. ÚS 225/2020 zo dňa 27.08.2020.

15. Proti výrokom II. a IV. tohto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý namietal porušenie práva na spravodlivý proces, inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s viacerými jeho argumentami. Namietal, že súd bližšie neodôvodnil, prečo spoluzodpovednosť žalobcu je iba v rozsahu 15 %, pričom uviedol len všeobecné formulácie. Žiadnym spôsobom neuviedol, aký dopad mohla mať nesprávna technika jazdy žalobcu na vznik škody na zdraví. Cesta, z ktorej vychádzal vodič vozidla, nie je označená zvislým dopravným značením. Záver o vedľajšej ceste bol prijatý na základe významu ciest, pričom tento z dopravného značenia nevyplyval. Rovnako sa súd nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobca išiel motocyklom v strede, resp. bližšie pri ľavom okraji svojho jazdného pruhu. Ak by žalobca išiel pri pravom okraji svojho jazdného pruhu, zabránil by dopravnej nehode. Žalobca by rovnako intenzívnym brzdením zastavil pred vozidlom. Nárazová rýchlosť motocykla bola 55 km/hod. a vozidla 14 km/hod. Konanie vodiča tak nevyvolalo náhlu prekážku a žalobca mohol na vzniknutú situáciu reagovať a dopravnej nehode zabrániť. Žalobca jazdil o 12 km/hod. vyššou rýchlosťou ako bola maximálna povolená rýchlosť v danom úseku, vôbec nebrzdil a nesprávna reakcia žalobcu mohla byť zapríčinená rýchlosťou vyššou ako bola dovolená rýchlosť v danom úseku. Žalobca porušil § 9 ods. 1 zákona o cestnej premávke, keď sa pohyboval bližšie pri ľavom okraji svojho jazdného pruhu a nie pri pravom okraji svojho jazdného pruhu, a keďže žalobca nebrzdil, narazil do vozidla vo vysokej rýchlosti, čo malo zásadný vplyv na rozsah zranení žalobcu a teda výšku škody na zdraví. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/38/2007 zo dňa 28.02.2008 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/150/2019 zo dňa 16.01.2020, na základe ktorých považuje záver súdu prvej inštancie o spoluzavinení v rozsahu 15 % za nesprávny. K nároku na náhradu za bolesť uviedol, že súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby na pojednávaní, na ktorom bolo dokazovanie skončené. Žalobca si žalobou uplatnil nárok v rozsahu podľa lekárskeho posudku v rozsahu 1.010 bodov. V zmysle znaleckého posudku LEGE

ARTIS patrí nárok na náhradu za bolesť v rozsahu uplatnenom v rozsahu 800 bodov, čo predstavuje výšku 14.168,60 eur. Žalobcovi by pri výške spoluzavinenia v rozsahu 15 % patril žalobcovi nárok na náhradu za bolesť vo výške 12.043,31 eur. Žalovaný zaplatil žalobcovi 12.295,50 eur z titulu náhrady za bolesť, preto zaplatil viac ako mal. M. C. vykonal hodnotenie náhrady za bolesť ku dňu 09.11.2016. Od tohto momentu žalobcovi začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 09.11.2018. Nárok žalobcu na náhradu za bolesť bol v čase podania žaloby premlčaný. Žalobca neurobil taký návrh, ktorým by rozšíril žalobu o nárok na náhradu za bolesť v súvislosti s hospitalizáciami v roku 2019, konkrétne od 07.04.2019 a od 18.10.2019. Ak by si aj tento nárok žalobca na pojednávaní dňa 09.05.2022 uplatnil, tento bol už premlčaný. Podaním pôvodnej žaloby nezačne spočívať premlčacia doba paušálne aj pre všetky potenciálne ďalšie nároky neskôr uplatnené v konaní. Súd tak nesprávne vyhodnotil vznesenú námietku premlčania. Žalobca bolesť v súvislosti s hospitalizáciou od 16.10. do 18.10.2019 vytrpel v období po podaní žaloby, t.j. škoda na zdraví vznikla až po podaní žaloby. Žalovaný rozporoval závery znaleckého posudku LEGE ARTIS v časti položky č. 430a. V tejto časti považuje znalecký posudok za nepreskúmateľný a v rozpore so záverom M. I., ktorý vôbec nehodnotil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v súvislosti s tvrdeným poškodením nervu tiabilis. V konaní nebolo dostatočne preukázané poškodenie nervu tiabilis z dôvodu, že vykonané dôkazy tento záver vyvracajú. Vo vzťahu k psychickým následkom uviedol, že z výsluchu svedka E. vyplynulo, že v období, kedy došlo k dopravnej nehode, žalobcu poznačila smrť sestry. Žalobca tak nepreukázal súvislosť medzi tvrdenou psychickou poruchou - dystýmiou a škodovou udalosťou. V žiadnej správe M. R. sa neuvádza ani len zmienka o prípadných sexuálnych problémoch žalobcu. Navyše žalobca mal uviesť, že manželka ochorela na onkologické ochorenie, čo v roku 2019 zapríčinilo nedostatok sexuálnej aktivity. Žalobca nebol v oblasti panvy zranený, je naďalej sexuálne aktívny. V tomto konkrétnom prípade nebol dôvod pre mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Doživotné poškodenie zdravia žalobcu a jeho obmedzenosť uplatniť sa v spoločenskom, kultúrnom a pracovnom živote vyplýva zo samotnej podstaty náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vek poškodeného sa zohľadňuje už pri vypracovávaní lekárskeho alebo znaleckého posudku. Mimoriadne zvýšenie nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 15 % považuje za príliš vysoké. Žalobca aj naďalej v obmedzenej miere športuje, venuje sa plávaniu a bicykluje. V roku 2019 bol so svojou rodinou na dovolenke v Z.. Podniká - prevádzkuje kaviareň, predajňu vína. V čase choroby svojej manželky sa staral o domácnosť. Žalovaný žiadal, aby súd konal o sume, ktorú navyše zaplatil z titulu náhrady za bolesť ako o kompenzačnej námietke. Žalovaný nesúhlasil s názorom súdu, podľa ktorého možno žalobcovi priznať úrok z omeškania. Zákon o povinnom zmluvnom poistení upravuje možnosť výplaty poistného plnenia až po doručení rozhodnutia súdu. Preto poisťovňa nemôže byť v omeškani. Čo sa týka úroku z omeškania pri náhrade za bolesť, žalovaný zaplatil viac ako mal, preto žalovanému nie je zrejmé, prečo ho súd zaviazal na náhradu úroku z omeškania. K úroku z omeškania pri náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia uviedol, že lekársky posudok vypracovala M. R., ktorá nebola ošetrojúcou lekárkou žalobcu, preto nebola oprávnená vypracovať znalecký posudok. Žalobca si nárok uplatnil na základe nezákonného lekárskeho posudku, preto sa žalovaný nemohol dostať do omeškania. Súd prvej inštancie navyše priznal náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu psychických následkov na základe úplne iných položiek ako tých, ktoré hodnotila M. R.. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku zmenil tak, že žalobu zamietne.

16. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 04.09.2018 sp. zn. 10To/6/2019, v ktorom súd uviedol, že za stret zodpovedá vodič vozidla prichádzajúceho z miesta mimo cesty, resp. vedľajšej cesty. Príčinou dopravnej nehody nebolo namietané porušenie povinnosti poškodeného jazdiť pri pravom okraji vozovky, a táto skutočnosť naopak mohla zlepšiť viditeľnosť a rozpoznateľnosť pre obžalovaného. Zavinenie žalobcu nebolo v konaní preukázané, pretože pred miestom nehody o žiadnu križovatku nejde. Ošetrojúcou lekárkou žalobcu pre psychické ťažkosti bola M. K., ktorá nie je atestovanou lekárkou pre sexuológiu, preto lekársky posudok vystavila M. R.. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania uviedol, že táto nemá oporu v ust. § 106 a § 112 Občianskeho zákonníka. Pri práve na náhradu škody spôsobenej na zdraví objektívna premlčacia doba vôbec neplynie, plynie iba subjektívna dvojročná premlčacia doba, ktorá začína plynúť dňom, kedy sa poškodený o škodu skutočne dozvedel, nie iba predpokladane dozvedel. Právo na náhradu škody z titulu bolestného, ktoré súvisí s operáciami uskutočnenými v roku 2019 nie je premlčané. Nie je pravdivé tvrdenie žalovaného, že podanie žalobcu zo dňa 07.10.2021 len reagovalo na závery znaleckého posudku a neuplatnil si žiaden nový nárok. Tvrdenie v odvolaní (kompenzačná námietka) je v rozpore s ust. § 451 Občianskeho zákonníka. Žalobca majetkový prospech nezískal bez právneho dôvodu ani protiprávnym konaním a náhradu škody žalobca opiera o znalecký posudok, o ust. zákona

č. 437/2004 Z.z. K zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia uviedol, že tvrdenie, podľa ktorého neboli vôbec dané dôvody pre mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, považuje za vedomé znevažovanie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Žalovaný poskytol plnenie z titulu bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia po odpočítaní spoluviny, pričom právna povinnosť poskytnúť peňažné plnenie poškodenému zodpovedajúce náhrade škody nie je totožná s právnou povinnosťou poisťovateľa skončiť prešetrovanie poisťnej udalosti a zaslať poškodenému oznámenie o plnení, resp. o dôvodoch neplnenia. Na dôsledky omeškania poisťovateľa s plnením jeho hlavnej právnej povinnosti plniť samotnú náhradu škody je potrebné aplikovať všeobecný predpis, ktorým je ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pri omeškaní s plnením sa jedná o objektívnu zodpovednosť a nevyžaduje sa zavinenie.

17. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že žalobca k odvolaniu pripojil dve fotografie, ktoré však neboli predložené v konaní pred súdom prvej inštancie, ide o novotu v odvolacom konaní, ktorá nie je prípustná. V zápisnici o obhliadke miesta dopravnej nehody je uvedená najvyššia dovolaná rýchlosť v mieste jej vzniku 50 km/hod, tiež z vykonanej doobhliadky miesta dopravnej nehody sa žiadne dopravné značenie, ktoré by najvyššiu dovolenú rýchlosť na 60km/hod. upravovalo, nenachádzalo. Takéto dopravné značenie sa nachádza až niekoľko desiatok metrov za miestom dopravnej nehody, t.j. v mieste, kde sú popri ceste inštalované zvodidlá a nie sú v jej blízkosti rodinné domy. Medzi vjazdom do K. a miestom nehody sa nachádza križovatka, ktorá by aj prípadnú najvyššiu dovolenú rýchlosť rušila. Vzhľadom na uvedené trvá na tom, že spoluzavinenie žalobcu je minimálne v rozsahu 50 %. K mimoriadnemu zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia uviedol, že žalobcovi nevznikol tento nárok, nakoľko sa integroval späť do spoločenského, kultúrneho, pracovného, citového života. Vo vzťahu k trovám konania uviedol, že argumentácia žalobcu by mohla byť relevantná pri konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy, nie však pri nárokoch na náhradu škody na zdraví. Civilný sporový poriadok neumožňuje priznať plnú náhradu trov konania tej strane, ktorá mala čiastočný úspech vo veci, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. Ohľadom úroku z omeškania poukázal na argumentáciu uvedenú vo svojom odvolaní. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. ako vecne správny potvrdil.

18. Žalovaný vo svojej replike uviedol, že cesta, z ktorej vychádzal vodič vozidla, nie je označená zvislým dopravným značením, nenachádza sa tam dopravné značenie „daj prednosť v jazde“. Uvedené je relevantnou okolnosťou pri posúdení zavinenia vodiča. Nárazová rýchlosť vyššia ako bola maximálna dovolená rýchlosť v mieste zrážky bola hlavným a bezprostredným dôvodom, prečo žalobca utrpel zranenia v takom rozsahu, v akom ich utrpel. V ďalšom zopakoval svoju argumentáciu týkajúcu sa náhrady za bolesť požadovanú pôvodnou žalobou a neexistencie návrhu na rozšírenie žaloby. Rovnako trval na svojom tvrdení o premlčaní nároku na náhradu za bolesť, ktorá bola uplatnená žalobou. K nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia trval na svojej argumentácii a vo vzťahu k mimoriadnemu zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia trval na tom, že následky u žalobcu boli v dostatočnej miere odškodnené v rámci základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a žalobcovi nevznikol nárok na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona o náhradách. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a IV. zmenil tak, že žalobu zamietla, resp. rozsudok zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Žalobca vo svojej replike uviedol, že tvrdenie žalovaného, že poškodený porušil povinnosť jazdiť pri pravom okraji vozovky, je v rozpore s tvrdením vyplývajúcim z trestného rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10To/6/2019. Právo na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 nemožno subsumovať pod § 10 ods. 4. Ide o dva samostatné nároky, o ktorých rozhoduje iná osoba. O zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia rozhoduje posudzujúci lekár bez vykonaného dokazovania. O náhrade za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 rozhoduje súd na základe vykonaného dokazovania. Pri uplatnení práva v zmysle ust. § 5 ods. 5 je potrebné brať aj satisfakčnú funkciu. K úrokom z omeškania uviedol, že ust. § 1 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. stanovuje aplikáciu osobitných predpisov s priamym odkazom na Občiansky zákonník za podmienky, že samotný zákon č. 381/2001 Z.z. nestanoví inak. Na predmetný právny vzťah sa tak bude vzťahovať občiansky zákonník ako základný súkromnoprávny predpis v podmienkach SR. Zákon č. 381/2001 Z.z. aplikáciu § 517 Občianskeho zákonníka nevyklučuje. Vo vzťahu k trovám konania trval na svojej argumentácii.

20. Žalobca v duplike uviedol, že nárok na náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví preukázal zákonným spôsobom v zmysle ust. § 3 ods. 2, § 4 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z., preukázal ho znaleckými posudkami. Uvedený zákon neupravuje iný zákonný spôsob preukázania rozsahu práva na náhradu škody z titulu bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia, ako to vyplýva z ust. § 7 ods. 6., teda z lekárskeho posudku. Rozšírenie žaloby v priebehu konania v súlade so závermi znaleckého posudku nie je novým nárokom, jedná sa o náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví. Námieta premlčania nemá oporu v § 106, ani § 112 Občianskeho zákonníka. Pri práve na náhradu škody spôsobenej na zdraví objektívna premlčacia doba vôbec neplynie. Plynie iba subjektívna dvojročná premlčacia doby v zmysle ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom pre začatie jej plynutia je významný subjektívny prvok pozostávajúci z dvoch zložiek, a to kedy sa poškodený dozvie o škode a kto za škodu zodpovedá. Pre začiatok plynutia sa vyžaduje preukázaná vedomosť o vzniknutej škode určitého druhu a rozsahu do tej miery, aby mohol žalobca svoj nárok uplatniť (vyčíslieť v žalobnom návrhu na súde). Nestačí však len predpokladaná vedomosť o škode (R 38/1975). K bezdôvodnému obohateniu tvrdenému žalovaným uviedol, že jeho tvrdenie je v rozpore s ust. § 451 Občianskeho zákonníka. V zmysle ust. § 207 CSP bolo nariadené znalecké dokazovanie, o ktoré požiadal žalovaný, čím je hodnotenie bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia v znaleckom posudku určujúce pre rozsah náhrady škody. Čo sa týka zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, uviedol, že toto právo nemožno subsumovať pod § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., nakoľko ide o dva samostatné nároky. Ustanovením § 10 ods. 4 nie je krytá napríklad invalidita a ani satisfakčná funkcia. Vo vzťahu k úrokom z omeškania uviedol, že k tomuto sa podrobne vyjadril v predchádzajúcom podaní, na obsahu ktorého trvá. Ustanovenie § 1 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. stanovuje aplikáciu osobitných predpisov s priamym odkazom na Občiansky zákonník. Na predmetný nárok sa tak vzťahuje Občiansky zákonník ako základný súkromnoprávny predpis v podmienkach Slovenskej republiky. Teda zákona č. 381/2001 Z.z. aplikáciu ust. § 517 Občianskeho zákonníka nevyklučuje. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (3Cdo/145/2017, 1Cdo/212/2017), ako aj nález Ústavného súdu SR (III. ÚS 214/2020-29) a uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/1/2022 zo dňa 21.06.2022, ktoré vychádza zo stanoviska Ústavného súdu SR.

21. Žalovaný vo svojej duplike uviedol, že v celom rozsahu trvá na argumentácii uvedenej v predchádzajúcom podaní. Nové dôkazy uvedené žalobcom nie sú prípustné v odvolacom konaní a nemožno na ne prihladať. K spoluzodpovednosti žalobcu nepovažoval za nevyhnutné opakovať svoju argumentáciu a odvoláva sa na výsledky trestného konania. Podľa žalovaného je zavinenie vodiča maximálne v rozsahu 50 %. Žalobca prispel k zväčšeniu rozsahu škody tým, že nedodrжал maximálnu dovolenú rýchlosť v danom úseku, nebrzdil a do vozidla narazil vo vysokej rýchlosti. Vzhľadom na uvedené považuje posúdenie spoluzodpovednosti v rozsahu 15 % za nesprávne a neprimerané. K mimoriadnemu zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia uviedol, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia už v základnej výmere predstavuje náhradu za preukázané nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo naplnenie jeho spoločenských úloh. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia predpokladá existenciu ďalších skutočností, z ktorých vyplýva, že obmedzenie poškodeného nie je dostatočne pokryté základným odškodnením. Trvá na tom, že v tomto prípade neboli splnené podmienky vzniku nároku na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom následky u žalobcu boli dostatočne odškodnené v rámci základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vo vzťahu k úrokom z omeškania trvá na svojej argumentácii uvedenej v predchádzajúcich podaniach. K trovám konania uviedol, že v prípade korekcie výroku o nároku na náhradu trov konania by sa súd nemal odkloniť od zásady úspechu.

22. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli a webovej stránke súdu (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, t.j. vo výrokoch II. a III. je potrebné ako vecne správny potvrdiť. Odvolaním napadnutý výrok IV. o trovách konania je dôvodné zmeniť.

23. Odvolanie bolo podané proti výrokom II., III. a IV. napadnutého rozsudku, na základe čoho výrok I. ako výrok nenapadnutý odvolaním nadobudol právoplatnosť a nebol predmetom odvolacieho preskumu.

24. V prejednávanej veci nebolo sporné, že žalobca si uplatňoval v konaní náhradu škody z ublíženia na zdraví, ku ktorejdošlo dôsledkom dopravnej nehody dňa XX.XX.XXXX. Na základe rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa, sp. zn. 10To/6/2019, bol vodič a prevádzkovateľ motorového vozidla (ktorý pri otáčaní vyšiel s vozidlom na miesto ležiace mimo cesty a pri vchádzaní na cestu nedal prednosť v jazde a vošiel do jazdnej dráhy motocykla, ktorý viedol žalobca), uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví. Spornou otázkou aj pred súdom odvolacím zostala výška náhrady škody v dôsledku aplikácie ust. § 441 Občianskeho zákonníka, teda v dôsledku prihladenia na spoluzavinenie poškodeného žalobcu.

25. Určenie výšky spoluzavinenia, zníženie náhrady škody sa odvíja od posúdenia miery účasti účastníkov dopravnej nehody na jej vzniku a príčinách. Škodu, ktorú si uplatňoval žalobca bola spôsobená aj zavinením poškodeného žalobcu, preto bolo dôvodné, že súd prvej inštancie aplikoval a vyhodnotil otázku miery spoluzavinenia poškodeného. Odvolací súd uznáva, že vodič motorového vozidla bol v trestnom konaní uznaný vinným, avšak pri posúdení okolností priebehu dopravnej nehody, správne súd prvej inštancie vychádzal zo zistených skutočností uvedených v trestnom spise.

26. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní bolo nepochybne preukázané, že aj zo strany poškodeného žalobcu ako motocyklistu došlo k porušeniu ust. § 16 ods. 1 zákona o cestnej premávke, podľa ktorého je vodič povinný rýchlosť jazdy prispôbiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad. Znaleckým dokazovaním vykonaným v rámci trestného konania bolo jednoznačne konštatované, že priamou príčinou dopravnej nehody z technického hľadiska bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Z., spočívajúca v nedaní prednosti v jazde motocyklistovi pohybujúcemu sa v tom čase po hlavnej ceste, a to vo vzťahu ku skutočnej rýchlosti jazdy motocykla cca 62 km/h, tak aj vo vzťahu k rýchlosti v danom úseku, bez ohľadu na to, či pri vjazde do K. bola dopravným značením dovolená rýchlosť jazdy 60km/h alebo nie (č.l. 472 trestného spisu). Nesprávna technika jazdy poškodeného spočívala v jeho jazde s motocyklom M. rýchlosťou vyššou, ako bola v danom úseku dovolená, ako aj v jeho z technického hľadiska nesprávnej reakcii na vzniknutú situáciu, na ktorú nereagoval intenzívnym brzdením, ale len vyhýbacím manévrom. Tieto nesprávne prvky v technike jazdy motocyklistu poškodenému znemožnili zabrániť dopravnej nehode. Aj vzhľadom na tieto závery súd prvej inštancie jednoznačne a správne dospel k tomu, že predmetnú dopravnú nehodu zapríčinil aj samotný motocyklista, ktorý prekročil povolenú rýchlosť, pričom nemožno ponechať bez povšimnutia aj skutočnosť, že v prípade, ak by poškodený motocyklista sa pohyboval, i keď po hlavnej ceste a s právom prednostnej jazdy správnou technikou jazdy, by k nárazu vôbec nedošlo.

27. Žalobca, ako aj žalovaný preto v odvolaní len polemizujú so závermi znaleckého posudku, resp. účelovo zdôrazňujú tie okolnosti dopravnej nehody, ktoré spochybňujú mieru spoluzavinenia poškodeného na dopravnej nehode. Podstatným pre ustálenie výšky spoluzavinenia je závislé na tom, akou mierou sa ten-ktorý účastník dopravnej nehody na jej vzniku podieľal. Ak bol vodič motorového vozidla uznaný vinným, že porušil právne predpisy a nedal prednosť v jazde, podieľal sa na dopravnej nehode vo väčšom rozsahu ako vodič motocykla, ktorý jazdiac po hlavnej ceste síce prekročil maximálnu povolenú rýchlosť, nie však podstatným spôsobom, zároveň však žalobca nesprávnou technikou jazdy, dopravnej nehode nezabránil.

28. Východiskom ust. § 441 Občianskeho zákonníka je skutočnosť, že škoda nemusí byť iba výsledkom konania škodcu, ale i samotného poškodeného. Preto je potrebné, aby v súlade so všeobecnou prevenčnou povinnosťou v občianskoprávných vzťahoch bola taká skutočnosť zohľadnená a poškodený buď pomerne alebo úplne niesol škodu vzniknutú na vlastnom majetku či zdraví. V občianskom súdnom konaní súd na spoluzavinenie poškodeného prihliada aj bez návrhu z úradnej povinnosti. Ak v priebehu súdneho konania vyšli najavo také skutkové okolnosti na strane poškodeného, ktoré boli jednou z príčin vzniku škody, nemožno vyvodiť plnú zodpovednosť škodcu. V rozsahu, v akom sa na škodlivom následku podieľali okolnosti na strane poškodeného, nie je daná zodpovednosť škodcu. Preto stále platí, že v sporovom konaní súd aj bez námietky škodcu rozhoduje o prípadnej spoluúčasti poškodeného na vlastnej škode.

29. Vyššie popísaným konaním poškodeného došlo k protiprávnemu konaniu, ktoré bolo jednou z príčin vzniku dopravnej nehody. V konaní bolo dostatočne preukázané, že príčinou predmetnej dopravnej nehody bol nielen nesprávny otáčací manéver vodiča motorového vozidla, teda, že nedal prednosť

v jazde poškodenému žalobcovi, ale aj prekročenie povolenej rýchlosti poškodeným, v spojení s nesprávnou technikou jazdy. Vzhľadom na okolnosti nehodového deja, podmienky, na základe ktorých k vzniku dopravnej nehody došlo tak, ako bolo uvedené vyššie uvedeným dokazovaním, dospel odvolací súd k tomu, že v priebehu konania vyšli najavo také skutkové okolnosti na strane poškodeného, ktoré boli aj súdom prvej inštancie správne posúdené ako jedna z príčin vzniku škody, preto nemožno vyvodit' plnú zodpovednosť škodcu. Protiprávne konanie poškodeného bolo jednou z príčin škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky osobného motorového vozidla, preto poškodený znáša škodu len pomerne a určenie podielu v rozsahu 15 % pripadajúcich na poškodeného, považuje aj odvolací súd za primerané okolnostiam dopravnej nehody. Uvedené skutkové a právne závery potvrdzujú všetky ďalšie súdom prvej inštancie vykonané dôkazy jednotlivo ako aj vo vzájomnej súvislosti.

30. Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

31. Žalobca v konaní uvádzal, že pred nehodou žil veľmi aktívnym životom, bol športovo veľmi aktívny (plávanie, lyžovanie, bicyklovanie, motocykle, tenis, futbal, hokej), pričom po dopravnej nehode sa venuje už len plávaniu a čiastočne bicyklovaniu. Od ostatných športových aktivít musel žalobca upustiť. Zdravotné ťažkosti žalobcu spôsobené dopravnou nehodou mali vplyv aj na manželský intímny život. Žalobca mal v čase dopravnej nehody XX rokov a v dôsledku následkov dopravnej nehody bol uznaný invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 %. Žalobca je napriek tomu schopný samostatného pohybu, je samostatný v samoobslužných činnostiach (stravovanie, obliekanie, osobná hygiena), je schopný vykonávať minimálne ľahšie domáce práce, naďalej vykonávať pracovno-podnikateľskú činnosť, je v sociálnom kontakte s najbližším okolím, má zachované rodinné prostredie s možnosťou autonómnej realizácie vzájomných rodinných väzieb. Preto súd prvej inštancie správne konštatoval, že v tomto prípade nebola preukázaná taká strata životných príležitostí po celý zvyšok jeho života, v ktorých je takmer vyradený zo života a kedy jeho predpoklady pre plnenie životných funkcií by boli bezmála, alebo celkom zmarené.

32. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia o zvýšení náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia o 15 %, keď i podľa názoru odvolacieho súdu sú na strane žalobcu dané dôvody hodné osobitné zreteľa odôvodňujúce tento rozsah. Žalobca bol uznaný za invalidného s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 75 %. Vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie bolo zistené, že poškodenie zdravia žalobcu vo veku XX. rokov škodovou udalosťou, ktoré mu bolo spôsobené pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX, malo nepriaznivé následky a zasiahlo do jeho jednotlivých oblastí života. Odvolací súd poukazuje, pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., že citované ustanovenie prenecháva súdu, aby v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností, a aby sám podľa svojho uváženia posúdil, či ide o „prípadohodný osobitného zreteľa“ a v prípade kladného záveru rozhodol tiež o tom, aké zvýšenie tejto náhrady je v posudzovanom prípade primerané. Úvaha súdu v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. nie je celkom voľná, lebo právny predpis ju usmerňuje tým, že rámcovo stanovuje predpoklady pre vznik nároku na základnú výmeru odškodnenia a tiež hľadiská, ktoré treba mať na zreteli. Pokiaľ zákon stanovuje rozpätie prípustného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až o 50 %, je nepochybné, že rozsah zvýšenia tejto náhrady musí byť diferencovaný. Diferenciácia rozsahu zvýšenia tejto náhrady musí vystihovať individuálne okolnosti každého prípadu. V reálnom živote sa vyskytujúce rozdiely v osobnosti človeka, v jeho individuálnych potrebách, životnom zameraní, v miere jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach života, ako aj odlišnosti v miere závažnosti poškodenia zdravia a intenzita obmedzenia poškodeného sa nevyhnutne musí prejavovať aj v diferencovanom prístupe k zvýšeniu tejto náhrady. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti), jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, za ktoré už doterajšia súdna prax považuje napríklad oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia. Zohľadnenie veku poškodeného predpokladá ustanovenie § 10 ods. 4 veta prvá zákona č.

437/2004 Z.z. To isté hľadisko treba mať bezpochyby na zreteli tiež pri úvahe o opodstatnenosti aplikácie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Invalidita, ako hľadisko priamo v tomto ustanovení uvádzané, skutočne nevyjadruje stupeň angažovania sa poškodeného v spoločnosti pred poškodením jeho zdravia. To však ešte samo o sebe neznamená, že aj ďalšie hľadiská musia byť tiež bez vzťahu k tomu, aké bolo predchádzajúce uplatnenie poškodeného v spoločenskej sfére.“ ... „Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. sa teda neobmedzuje len na prípady vysokej úrovne predchádzajúceho uplatnenia poškodeného v spoločnosti (v kultúrnej, umeleckej, športovej a podobnej sfére života), ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. V praxi všeobecných súdov ide o okolnosti najrozmanitejšej povahy, ktoré môžu, avšak nemusia odzrkadľovať mieru spoločenského angažovania sa poškodeného pred škodovou udalosťou.“ ...“ Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Za spravodlivé rozhodnutie o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia treba považovať také rozhodnutie, ktoré rešpektuje princíp proporcionality. Tento princíp vyžaduje, aby existoval vzťah primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom (3 Cdo 464/2015).“ Súd prvej inštancie v danej veci prihliadol pri posudzovaní nároku žalobcu o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia správne na jeho invaliditu, ako aj vek v čase dopravnej nehody, ako aj spôsob vedenia jeho života pred dopravnou nehodou. Odvolací súd má teda za to, že pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd prvej inštancie zohľadnil stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (žalobca môže vykonávať bežné životné úkony, podniká), ako aj stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie, čiastočne sa opäť venuje športovým aktivitám, ako aj to, že je spoločensky aktívny, aj keď v obmedzenom rozsahu, t.j. bol na dovolenke s rodinou v Z., stretáva sa s kamarátmi a známymi, prevádzkuje kaviareň. Z uvedených dôvodov u žalobcu neboli naplnené podmienky pre priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až v hornej hranici stanoveného limitu (50 %). Odvolací súd preto považuje záver súdu prvej inštancie o priznaní 15 % navýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za dostatočné.

33. K žalovaným vznesenej námietke premlčania nároku na bolestné, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 09.05.2022 uznesením pripustil zmenu žaloby v zmysle písomného podania žalobcu zo dňa 07.10.2021, pričom právny zástupca žalovaného žiadal o prerušenie pojednávania a poskytnutie 5 minút na telefonickú konzultáciu s klientom (žalovaným). Následne súd pokračoval v pojednávaní, kde právny zástupca žalovaného uviedol, že klient prejavil záujem o čo najskoršie ukončenie veci, a preto nežiada o poskytnutie lehoty na vyjadrenie sa k rozšíreniu žaloby, pričom sa vyjadrí na tomto pojednávaní. Ako vyplýva zo zápisnice z pojednávania, žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu vzniesol námietku premlčania. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že nároky žalobcu boli uplatnené včas so zreteľom na to, že v prípade škôd na zdraví treba uvažovať len so subjektívnou lehotou týkajúcou sa uplatnenia nárokov v tomto smere, pričom táto lehota vyplýva z už citovaného ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý správne odcitoval v napadnutom rozsudku aj súd prvej inštancie. Ustálenie zdravotného stavu žalobcu bolo posudzujúcim lekárom považovaný dátum operačného výkonu (okrem iných) hospitalizácia v FNŠP v O. od XX. do XX.XX.XXXX (spongioplastika osteotómie) Pokiaľ v písomnom podaní zo dňa 07.10.2021 žalobca uviedol na základe znaleckého posudku nárok na výšku bolestného, na základe tohto znaleckého dokazovania, súd prvej inštancie potom správne pripustil zmenu žaloby, pričom žaloba o náhradu bolestného bola žalobcom podaná v lehote dvoch rokov uvedenej v § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, pričom objektívna lehota pre uplatnenie nárokov pri škodách na zdraví neplatí.

34. Predmetom odvolacieho konania zostali aj úroky z omeškania z náhrady škody, na ktoré má žalobca nárok v súvislosti s nesplnením si povinnosti žalovaného v zmysle ust. § 11 ods. 6 a 7 zákona č. 381/2001 Z.z., teda nedodržania trojmesačnej lehoty určenej na prešetrenie poisťnej udalosti a 15-dňovej lehoty určenej na poskytnutie poisťného plnenia. Žalovaný v odvolacom konaní namietal samotnú možnosť súdu priznať úroky z omeškania.

35. Odvolací súd viazaný právnym názorom nadriadených súdnych inštancií uvádza, že otázka splatnosti poisťného plnenia je upravená v ust. § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. Pokiaľ poisťovňa nesplní svoj záväzok riadne a včas, t. j. neposkytne poisťné plnenie v celom jeho rozsahu v lehote splatnosti určenej zákonom, alebo odmietne poskytnúť poisťné plnenie, dostáva sa do omeškania, čo znamená právo poškodeného (žalobcu) popri poisťnom plnení požadovať aj úroky z omeškania, ktorých

základ je daný v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ust. § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. upravuje výlučne následky nesplnenia povinnosti podľa ust. § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z., t. j. sankcionuje neskoré prešetrenie a vybavenie poisťnej udalosti, avšak nezbavuje poisťovňu povinnosti platiť úroky z omeškania za oneskorené plnenie podľa ust. § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Výklad, v rámci ktorého by nebolo možné zo strany poškodeného priznať v prebiehajúcom sporovom konaní úroky z omeškania, by nezodpovedal zmyslu a účelu ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. Zmyslom povinného zmluvného poistenia je zabezpečiť poškodenému nahradenie škody, a to v čo najkratšom čase. Nezodpovedá spravodlivému usporiadaniu vzťahov, aby poisťovňa zodpovednosť za svoje nesprávne posúdenie povinnosti poskytnúť poistné plnenie prenášala na poškodeného. Podľa názoru odvolacieho súdu práve poisťovňa musí znášať následky nesprávneho posúdenia svojej povinnosti, vrátane povinnosti znášať stav, kedy sa v prípade odmietnutia plniť dostane do omeškania.

36. Zjavným, prirodzeným a nesporným účelom úrokov z omeškania, podobne ako aj akýchkoľvek iných sankcií za nesplnenie povinnosti, je totiž nútiť dlžníkov, aby svoju povinnosť splnili riadne a včas, čo nepochybne zahŕňa nielen časovú, ale aj kvalitatívnu a kvantitatívnu zložku ich povinností. Svoju povinnosť tak majú splniť nesporne nielen včas, ale aj úplne a riadne, a teda nie len formálne podľa subjektívneho uváženia dlžníka, ale objektívne v zmysle zákona. Inak by tieto sankcie nemali žiaden reálny význam. Z pohľadu teologického a spravodlivého výkladu povinností ust. § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. a úrokov z omeškania ako sankcie za ich nesplnenie preto nemôže stačiť, aby poisťovateľ v stanovenej lehote poskytol poškodenému akékoľvek vyjadrenie či odôvodnenie k jeho riadne uplatnenému nároku, a tak si údajne riadne splnil svoju povinnosť, a tým si bez akýchkoľvek následkov oddialil svoju povinnosť poskytnúť peňažné plnenie až do (právoplatného) rozhodnutia súdu. Zjavnému a spravodlivému účelu týchto ustanovení teda zodpovedá výklad taký, že ak bol v stanovenej lehote poisťovateľovi nárok na náhradu škody zo strany poškodeného objektívne dostatočne preukázaný, poisťovateľ bol povinný najneskôr v lehote troch mesiacov skončiť svoje potrebné prešetrovanie tohto nároku a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia zodpovedajúcu rozsahu objektívne preukázanej povinnosti, a súčasne najneskôr do uplynutia 15 dní od toho poskytnúť poškodenému tomu zodpovedajúce poistné plnenie, a ak sa tak nestalo, od nasledujúceho dňa je tak povinný zaplatiť poškodenému z tejto sumy aj zákonom stanovené úroky z omeškania.

37. V prospech tohto výkladu konajúceho súdu svedčí napokon aj dôvodová správa k zákonu č. 381/2001 Z.z., a to či už k jeho pôvodnému zneniu, alebo aj k jeho novelizácii zákonom č. 430/2003 Z.z. (ktorým bola do tohto zákona zavedená právna úprava povinnosti poisťovateľa platiť úroky z omeškania). Podľa dôvodovej správy k pôvodnému zneniu by tento zákon mal viazať splatnosť poistného plnenia „podobne ako tomu bolo doteraz na dobu 15 dní po skončení šetrenia potrebného na zistenie výšky povinnosti poistiteľa nahradiť škodu. Rovnaká lehota platí, ak o nároku poškodeného rozhoduje súd, bez ohľadu na to, či poškodený žaloval poistiteľa alebo poisteného.“, a teda bez ohľadu na to či by o nároku rozhodoval súd. A podľa dôvodovej správy k novelizácii zákona č. 381/2001 Z.z. zákonom č. 430/2003 Z.z. nové znenie by malo vychádzať „z čl. 4 odsek 6 smernice č. 2000/26/ES (štvrtá smernica), ktorá jednoznačne stanovuje povinnosť poisťovateľovi do troch mesiacov poskytnúť poškodenému poistné plnenie, ak boli rozsah povinnosti poisťovateľa plniť a nároky na náhradu škody preukázané alebo poškodeného písomne informovať o dôvodoch pre ktoré odmietol alebo znížil poistné plnenie, alebo dôvodov pre ktoré v ustanovenej lehote nebolo možné preukázať rozsah povinnosti poisťovateľa plniť.“ Účel a cieľ tejto právnej úpravy teda možno vyvodiť z čl. 4 ods. 6 smernice č. 2000/26/ES, z ktorého podľa dôvodovej správy úlohou členských štátov bolo zaviesť povinnosť, podporenú „primeranými, účinnými a systematickými finančnými alebo inými rovnocennými správnymi sankciami, že do troch mesiacov odo dňa, kedy poškodená osoba uplatní svoju pohľadávku na náhradu škody buď priamo voči poisťovní osobe, ktorá spôsobila nehodu, alebo voči jej likvidačnému zástupcovi
a) poisťovňa osoby, ktorá spôsobila nehodu, alebo jej likvidačný zástupca predložia odôvodnený návrh na náhradu škody v prípadoch, kedy zodpovednosť nie je sporná a škody sú vyčíslené, alebo b) poisťovňa, ktorej je adresovaná žiadosť o náhradu škody, alebo jej likvidačný zástupca poskytne odôvodnenú odpoveď na body žiadosti v prípadoch, keď zodpovednosť je buď odmietnutá, nie je presne určená alebo škody nie sú úplne vyčíslené, a zároveň členské štáty mali prijať „ustanovenia, aby zabezpečili, že ak návrh nie je predložený v lehote troch mesiacov, okrem náhrady navrhutej poisťovňou alebo určenej súdom budú poškodenej osobe vyplatené aj úroky“. Účelom zákona teda bolo zabezpečiť, aby boli povinnosti plnené odôvodnene, riadne a včas.

38. Keďže úroky z omeškania neboli dohodnuté, prislúchajú žalobcovi úroky zákonné, v súlade s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadení vlády SR č. 87/1995 Z.z. Správne preto súd prvej inštancie rozhodol, ak žalobcovi priznal aj žalobcom uplatnený úrok z omeškania.

39. Na základe vyššie uvedeného v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III.

40. Výrok o trovách konania bol zmenený postupom podľa § 388 CSP a súd o náhrade trov konania medzi žalobcom a žalovaným rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V predmetnom konaní mal žalobca úspech, pričom výška priznanej náhrady závisela od znaleckého posudku a od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobca bol, čo sa týka základu nároku, plne úspešný ohľadom trov prvoinštančného konania, a preto má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže úspech, ako bolo uvedené, sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Preto odvolací súd o trovách prvoinštančného konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

41. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 2 CSP, keď odvolací súd rozhodol rovnako ako o náhrade trov prvoinštančného konania, aj o náhrade trov odvolacieho konania. Priznanie plnej náhrady trov odvolacieho konania výlučne z prisúdenej sumy je aj v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ postupom podľa § 255 ods. 1 CSP.

42. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).